

19. SEPTEMBER 1949

En ny 1949-sensasjon: Devaluering

Året 1949 var rikt på dramatiske situasjoner. Den 19. september måtte Storbritannia skrive ned verdien av pundet — eller som vi sier: Pundet ble devaluert. Alle de nordiske land fulgte pundet. Overfor amerikanske dollar og enkelte andre harde valutaer var virkningen av devalueringen at kroneverdien ble redusert. Inntil 18. september betalte vi 5 kroner for en dollar, etter devalueringen måtte vi betale 7 kroner. Devalueringen gikk inn som en viktig del av valgkampen — det ble sagt at den var et resultat av det sosialistiske styre. I et valgforedrag 25. september sa Einar Gerhardsen om kronenedskrivningen (Arbeiderbladets referat):

Vi skal være klar over at det ikke er situasjonen i Norge som gjorde det nødvendig med devalueringen. Det var utviklingen i andre land som stilte oss overfor valget enten/eller. Det ble ikke fra noe hold rettet press mot Norge. Vi hadde fritt valg.

Men hvis vi ikke hadde fulgt England, hva hadde da skjedd? England er den største avtager av våre eksportvarer. Der får vi over halvparten av våre skipsfartsinntekter, og landet leverer over en fjerdepart av våre im-

portvarer. En endring i valutaforholdet her ville brakt forstyrrelser i vårt økonomiske liv med arbeidsledighet i eksportindustrier som treforedlingsindustrien og hermetikkindustrien, den ville også ha rammet eksporten av fisk. Vår skipsfart ville også fått store vanskeligheter.

Jeg tør trygt si at alle ansvarlige i vårt land mener vi ikke hadde noe valg: I egen interesse måtte vi følge England.

Einar Gerhardsen gjorde deretter rede for hva devalueringen vil bety for vår utenriks-handel.

For handelen på England vil det ikke bringe endringer, fordi kronen har fulgt pundet. Det blir derimot mulig å selge våre varer billigere i dollarlandene, noe som ville bety økte dollarinntekter. På den andre siden blir de varene vi får fra dollarland dyrere. Det som i denne forbindelse interesserer mest, er vel pris-situasjonen. Jeg kan der si at det ikke vil bli noen endring i prisnivået nå. Derimot vet vi ikke hva som kan skje på lengre sikt. Det er avhengig av prisutviklingen i Amerika og England. Men regjeringen har gitt klar beskjed om at den vil sette alt inn på å sikre stabilitet i det økonomiske liv.

Særlig fra kommunisthold — og også fra borgerlig hold — er det gjort forsøk på å spekulere i den situasjon som er oppstått etter devalueringen. Det er vel å vente for mye at de to uker før valget skulle stå mot den fristelsen å gi Arbeiderpartiet ansvaret for det som har skjedd.